

KORUPCIJAS APKAROŠANAS UN NOVĒRŠANAS BIROJS

KORUPCIJAS ANALĪZES UN PRETDARBĪBAS METODIKAS IZSTRĀDES NODAĻA

PĀRSKATS PAR ADMINISTRATĪVO PPRAKSI KORUPCIJAS NOVĒRŠANAS JOMĀ

1999. – 2003.gada jūlijam.

RĪGA

2003

Satura rādītājs

PĀRSKATS	3
APK 166.²⁷	3
APK 166.²⁸	4
APK 166.²⁹	4
APK 166.³⁰	5
APK 166.³¹	5
APK 166.³²	6
APK 166.³³	6
Piemērotie sodi par administratīvajiem pārkāpumiem korupcijas novēršanas jomā.	7
PIELIKUMS	9

PĀRSKATS par administratīvo praksi korupcijas jomā

1998.gada 14.oktobrī Saeima pieņēma grozījumus Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā (turpmāk – APK), iestrādājot tajā divpadsmito „c” nodaļu - „Administratīvie pārkāpumi korupcijas novēršanas jomā”. Grozījumi APK stājās spēkā 1998.gada 11.novembrī.

Apkopojot Valsts ieņēmumu dienesta informāciju, laika posmā no 1999.gada līdz 2003.gada 1.jūlijam Valsts amatpersonu skaits palielinājies par 8862 amatpersonām. Šobrīd Latvijā ir 49164 valsts amatpersonas. Lielākais pieaugums vērojams 2002.gadā un 2003.gada 1.pusgadā (*Pielikums Nr.1*).

Atskaites periodā no 1999.gada līdz 2003.gada jūlijam pārbaudītas 7503 Valsts amatpersonu deklarācijas¹. Jāņem vērā, ka 2003.gadā Valsts ieņēmumu dienests pārbauda tās deklarācijas, kurās pārbaude uzsākta līdz 2003.gada 1.februārim, kad Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs sāka pildīt savas funkcijas pilnā apjomā.

Gadā vidēji tiek pārbaudīti 4,28% valsts amatpersonu deklarāciju. No pārbaudītajām 7503 deklarācijām 1216 vai 16,2% konstatēti pārkāpumi (*Pielikums Nr.2*).

Kopš 1999.gada samazinās to pārbaudīto deklarāciju īpatsvars, kurās konstatēti pārkāpumi (*Pielikums Nr.3*).

Kopš likuma spēkā stāšanās brīža līdz 2003.gada 1.jūlijam konstatēti 1216 administratīvie pārkāpumi korupcijas novēršanas jomā² (APK 166.²⁷ – 166.³³ panti).

Minēto administratīvo pārkāpumu skaits katru gadu samazinās. Ja 1999.gadā tika konstatēts 461 administratīvais pārkāpums, tad 2000.gadā - 322, 2001.gadā - 283, 2002.gadā – 85 un 2003.gada 6 mēnešos – 65 administratīvie pārkāpumi korupcijas jomā (*Pielikums Nr.4*).

Administratīvās prakses rezultāti liecina, ka, galvenokārt, konstatēti APK 166.²⁷ pantā „Valsts amatpersonas deklarācijas neiesniegšana” minētie pārkāpumi (*Pielikums Nr.5*).

APK 166.²⁷ pantā paredzēta atbildība par valsts amatpersonas deklarācijas neiesniegšanu noteiktā kārtībā vai nepatiesu ziņu norādīšanu deklarācijā un noteikta sankcija - naudas sods līdz 250 latiem (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2003.gada 24.jūlijam).

No 1999.gadā reģistrētajiem administratīvajiem pārkāpumiem korupcijas novēršanas jomā 96% bija APK 166.²⁷ pantā norādītie pārkāpumi, attiecīgi

¹ Kopējā pārbaudīto deklarāciju skaitā nav iekļautas Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja pārbaudītās deklarācijas.

² Apkopota Iekšlietu ministrijas Informācijas centra un Finanšu ministrijas Valsts ieņēmumu dienesta sniegtā informācija.

2000.gadā šis īpatsvars bija 85%, 2001.gadā – 84%, 2002.gadā – 81%, bet 2003.gada 1.pusgadā – 87% (*Pielikums Nr. 6*).

No 1999.gadā un 2000.gadā konstatētajiem APK 166.²⁷ pantā paredzētajiem pārkāpumiem procentuāli lielākā daļa – 59% bija saistīti ar nepatiesu ziņu norādīšanu deklarācijā. Kopš 2001.gada samazinās pārkāpumu skaits, kas saistīti ar nepatiesu ziņu norādīšanu deklarācijā, un attiecīgi palielinās deklarācijas iesniegšanas kārtības pārkāpumu skaits. 2001.gadā 51% no APK 166.²⁷ panta pārkāpumiem bija saistīts ar nepatiesu ziņu norādīšanu, attiecīgi 2002.gadā – 45%, bet 2003.gada 1.pusgadā – tikai 5% (*Pielikums Nr. 7*)

Analizējot piemērotos sodus par minētā panta pārkāpumiem nākas secināt, ka 75,07% gadījumu tiek piemērots naudas sods, kā tas paredzēts likumdošanā, dažādu apstākļu dēļ sods nav piemērots 10,23% gadījumu, 11,07% gadījumu piemērots mutisks aizrādījums. (*Pielikums Nr.8*)

APK 166.²⁸ pantā paredzēta atbildība par nelikumīga ietekmējama (korumpējama) stāvokļa neizbeigšanu likumā noteiktajā kārtībā un noteikta sankcija – naudas sods līdz 250 latiem, atņemot tiesības ieņemt valsts amatpersonas amatu vai bez tā (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2003.gada 24.jūlijam).

No 1999.gada līdz 2003.gada 1.jūlijam APK 166.²⁸ pantā paredzētais pārkāpums (nelikumīgā ietekmējama (korumpējama) stāvokļa neizbeigšana likumā noteiktajā kārtībā) konstatēts tikai 6 gadījumos, no tiem 5 - 2001.gadā un 1 - 2002.gadā (*Pielikums Nr.9*).

No visiem pārkāpējiem 4 ir pagasta padomes deputāti, 1 - Valsts civildienesta pārvaldes Civildienesta kontroles amatpersona, 1 - Valsts iekšējā tirgus aizsardzības biroja amatpersona.

Nepieciešams uzsvērt, ka vienā gadījumā pārkāpējs, pamatojoties uz APK 21.pantu, atbrīvots no administratīvās atbildības, izsakot mutvārdu aizrādījumu.

Nav konsekvences administratīvo sodu piemērošanā. Par minētajiem pārkāpumiem piemērots naudas sods no 5 latiem līdz 60 latiem.

APK 166.²⁹ pantā paredzēta atbildība par apzinātu neziņošanu par atrašanos interešu konflikta situācijā un noteikta sankcija - naudas sods līdz 250 latiem, atņemot tiesības ieņemt valsts amatpersonas amatus vai bez tā (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2003.gada 24.jūlijam).

No 1999.gada līdz 2003.gada 1.jūlijam konstatēti tikai 7 pārkāpumi, par kuriem paredzēta atbildība APK 166.²⁹ pantā (*Pielikums Nr.10*).

Visus 7 pārkāpumus izdarījuši pagastu padomju deputāti. 1999.gadā konstatēts viens administratīvais pārkāpums, 2000.gadā – 6 (no tiem 4 pārkāpēji ir Ābeļu pagasta padomes deputāti, bet 2 – Zilupes pagasta padomes deputāti).

Pārkāpējiem par neziņošanu par atrašanos interešu konflikta situācijā piemēroti šādi sodi:

Brīdinājums (mutisks) – 2 pārkāpējiem;
Naudas sods Ls 10,- apmērā – 2 pārkāpējiem;
Naudas sods Ls 20,- apmērā – 1 pārkāpējam;
Naudas sods Ls 25,- apmērā – 1 pārkāpējam;
Naudas sods Ls 50,- apmērā – 1 pārkāpējam.

Tā kā APK 166.²⁹ panta sankcijā nav paredzēts soda veids – brīdinājums, tad divos gadījumos piemērotā sankcija – brīdinājums, uzskatāma par nepamatotu.

APK 166.³⁰ pantā paredzēta atbildība par likumā noteiktās uzņēmējdarbības vai amatu savienošanas, vai darbu pildīšanas, vai atalgojuma saņemšanas ierobežojumu pārkāpšanu vai par pilnvaru realizēšanu interešu konflikta situācijā un noteikta sankcija - naudas sods līdz divsimt piecdesmit latiem, atņemot tiesības ieņemt valsts amatpersonas amatus vai bez tā (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2003.gada 24.jūlijam).

No 1999.gada līdz 2003.gada jūlijam konstatēti 110 administratīvie pārkāpumi, par kuriem paredzēta atbildība APK 166.³⁰ pantā. Kopš 2000.gada vērojama konstatēto pārkāpumu skaita samazināšanās tendence. Ja 2000.gadā reģistrēti 42 administratīvie pārkāpumi, par kuriem paredzēta atbildība APK 166.³⁰ pantā, tad 2001.gadā - 34, 2002.gadā – 14, bet 2003.gada 1.pusgadā – tikai 1 pārkāpums (*Pielikums Nr.11*).

5 gadījumos valsts amatpersonas nav sauktas pie administratīvās atbildības, jo līdz grozījumu Administratīvā pārkāpuma kodeksā spēkā stāšanās brīdim (14.10.1998.) nebija paredzēta administratīvā atbildība par Korupcijas novēršanas likuma pārkāpumiem. 9 gadījumos, pamatojoties uz APK 21.pantu, ir izteikts mutvārdu aizrādījums.

Naudas sods piemērots 82% gadījumos, brīdinājums 3% gadījumu, aizrādījums 8% gadījumu. (*Pielikums Nr.12*)

APK 166.³¹ pantā paredzēta atbildība par dāvanu, ziedojumu un citāda veida mantiskās palīdzības pieņemšanas ierobežojumu pārkāpšanu un noteikta sankcija - naudas sods no piecdesmit līdz divsimt piecdesmit latiem, konfiscējot administratīvā pārkāpuma priekšmetus vai bez tā (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2003.gada 24.jūlijam).

Dāvanu, ziedojumu un citāda veida mantiskās palīdzības pieņemšanas ierobežojumu pārkāpšana no 1999.gada līdz 2003.gada jūlijam konstatēta 7 reizes. 2001.gadā un 2002.gadā - pa divām reizēm, 2003.gada 6 mēnešos - 3 reizes (*Pielikums Nr.13*).

4 gadījumos par dāvanu, ziedojumu un citāda veida mantiskās palīdzības pieņemšanas ierobežojumus pārkāpuši pašvaldību deputāti, 3 gadījumos - medicīnas darbinieki. Administratīvais sods trijos gadījumos netika piemērots un bija izteikts tikai mutvārdu aizrādījums. Pārējos gadījumos tika piemērots naudas sods. 1 gadījumā piemērots 10 Ls naudas sods, 1- 150 Ls, bet 2 – 100 Ls.

2001.gada 16.jūlijā spēkā stājas grozījumi APK, paredzot iespēju saukt pie administratīvās atbildības valsts un pašvaldību iestāžu, uzņēmumu (uzņēmēj sabiedrību) un to izveidoto institūciju vadītājus par valsts amatpersonu amatu sarakstu un valsts amatpersonu sarakstu vai to grozījumu neiesniegšanu, kā arī tādu amatu neiekļaušanu valsts amatpersonu amatu sarakstos, kuri atbilst valsts amatpersonu amatam, kā arī to personu neiekļaušanu valsts amatpersonu sarakstos, kuras atbilst valsts amatpersonas pazīmēm.

APK 166.³² pantā paredzēta atbildība par valsts amatpersonas amatu sarakstu un valsts amatpersonu sarakstu vai to grozījumu neiesniegšanu un noteikta sankcija - naudas sods valsts un pašvaldību iestāžu, uzņēmumu (uzņēmēj sabiedrību) un to izveidoto institūciju vadītājiem no 50 līdz 150 latiem.

APK 166.³² panta 2.daļā paredzēta atbildība par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas atkārtoti gada laikā pēc administratīvā soda piemērošanas un noteikta sankcija - naudas sods valsts un pašvaldību iestāžu, uzņēmumu (uzņēmēj sabiedrību) un to izveidoto institūciju vadītājiem no 50 līdz 250 latiem.

(Redakcijā, kas bija spēkā līdz 2003.gada 24.jūlijam).

Par APK 166.³² pantā minēto pārkāpumu „Valsts amatpersonu amatu sarakstu un valsts amatpersonu sarakstu vai to grozījumu neiesniegšana” 2001.gadā pie administratīvās atbildības sauktas 3 valsts amatpersonas. Pārējos gados par šo pārkāpumu pie atbildības nav saukta neviena amatpersona. Piemērotais soda veids – naudas sods 50 Ls apmērā (*Pielikums Nr.14*).

APK 166.³³ pantā paredzēta atbildība par tādu amatu neiekļaušana valsts amatpersonu amatu sarakstos, kuri atbilst valsts amatpersonu amatam, kā arī to personu neiekļaušana valsts amatpersonu sarakstos, kuras atbilst valsts amatpersonas pazīmēm un noteikta sankcija – naudas sods valsts un pašvaldību iestāžu, uzņēmumu (uzņēmēj sabiedrību) un to izveidoto institūciju vadītājiem no 50 līdz 150 latiem.

Panta 2.daļā paredzēta atbildība par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas atkārtoti gada laikā pēc administratīvā soda piemērošanas un noteikta sankcija - naudas sods valsts un pašvaldību iestāžu, uzņēmumu (uzņēmēj sabiedrību) un to izveidoto institūciju vadītājiem no 50 līdz 250 latiem.

(Redakcijā, kas bija spēkā līdz 2003.gada 24.jūlijam).

Tikai sākot ar 2003.gadu tiek reģistrēti APK 166.³³ pantā paredzētie administratīvie pārkāpumi. 3 gadījumos piemērots naudas sods 50 Ls apmērā, vienā gadījumā amatpersona nav sodīta, bet izteikts mutvārdu aizrādījums (*Pielikums Nr.15*).

Piemērotie sodi par administratīvajiem pārkāpumiem korupcijas novēršanas jomā.

No 1999.gada līdz 2003.gada jūlijam konstatēti 1216 administratīvie pārkāpumi korupcijas novēršanas jomā. Administratīvais sods piemērots 952 gadījumos. No tiem:

No 1 Ls līdz 5 Ls	- 233
No 6 Ls līdz 25 Ls	- 504
No 26 Ls līdz 50 Ls	- 113
No 51 Ls līdz 75 Ls	- 16
No 76 Ls līdz 100 Ls	- 35
No 101 Ls līdz 125 Ls	- 2
No 126 Ls līdz 150 Ls	- 7
No 151 Ls līdz 200 Ls	- 5
No 201 Ls līdz 250 Ls	- 4
Brīdinājums	- 33

(Pielikums Nr. 16)

Mutiskais aizrādījums (APK 21. pants) no kopējā pārkāpumu skaita (procentos)

1999.gadā	10%
2000.gadā	7%
2001.gadā	7%
2002.gadā	13%
2003.gada 6 mēnešos	24%

Kā redzams, pēdējos gados vērojama tendence palielināties mutisku aizrādījumu skaitam un samazināties piemērotajam administratīvajam sodam *(Pielikums Nr.17)*.

Nepieciešams uzsvērt, ka par koruptīvajiem administratīvajiem pārkāpumi valsts amatpersonām būtu jāpiemēro nevis mutisks aizrādījums, bet gan administratīvs sods. Ja personai izteikts mutvārdu aizrādījums, tad lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā tiek pārtraukta un persona tiek uzskatīta par nesodītu.

**Korupcijas analīzes un pret darbības
metodikas izstrādes nodaļa
2003.gada 10.oktobris**

PIELIKUMS

Diagramma Nr.1

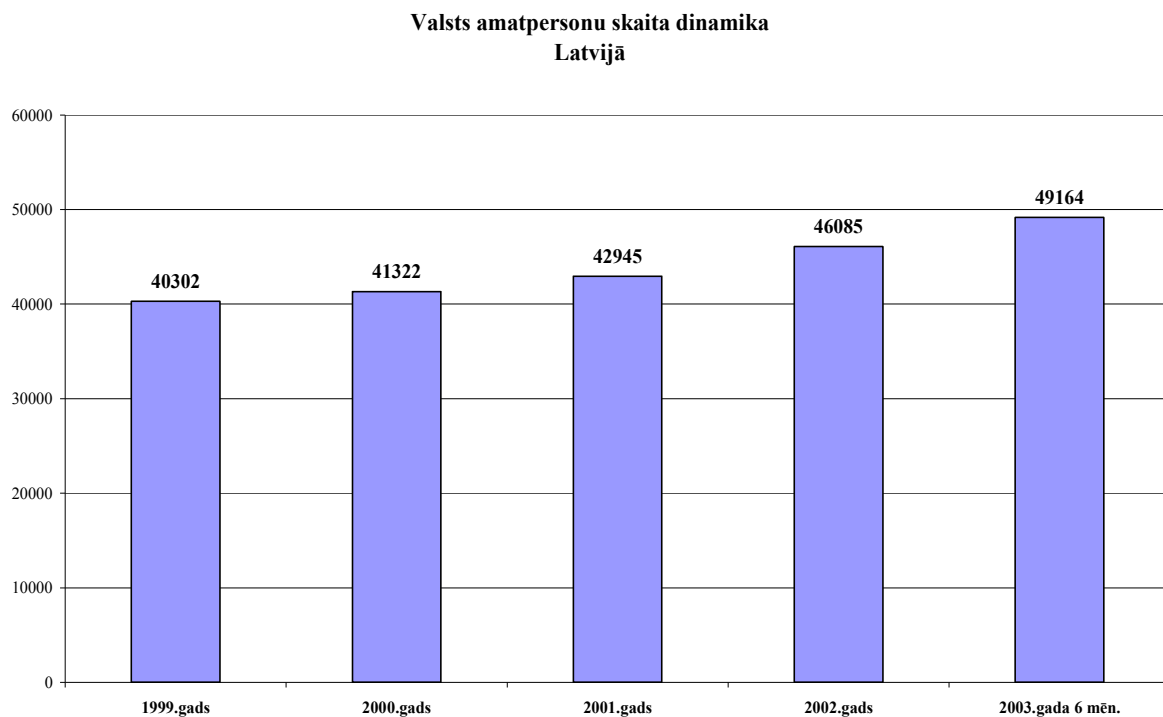

Diagramma Nr.2

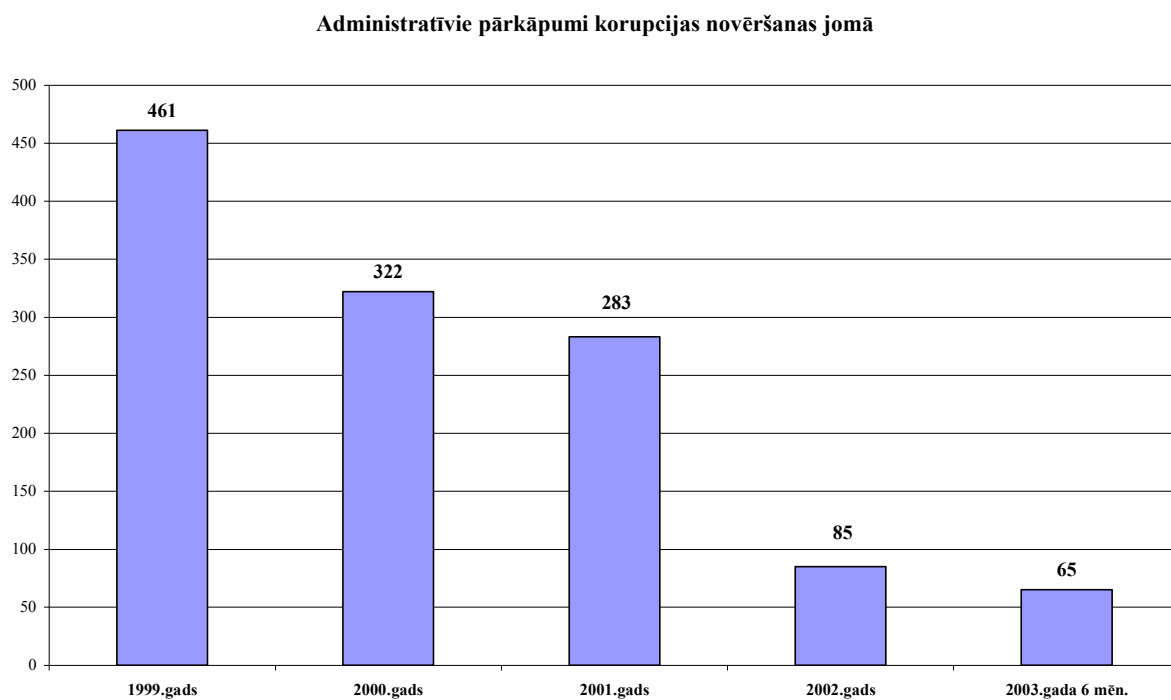

Diagramma Nr.3

Pārbaudīto deklarāciju un konstatēto pārkāpumu skaits

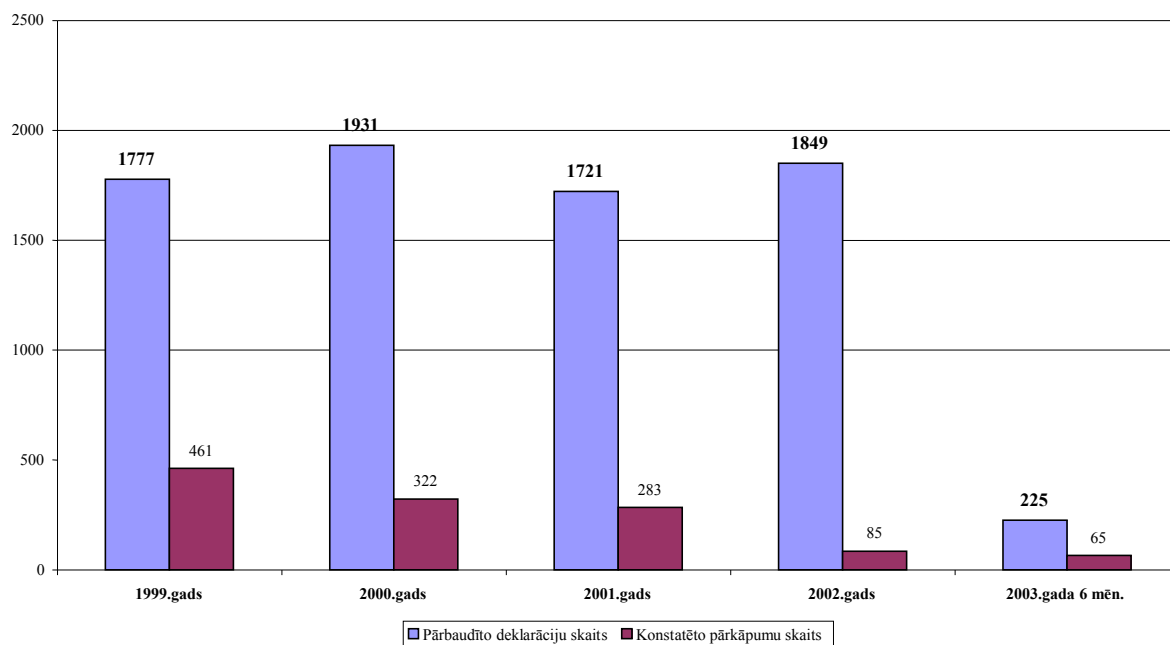

Diagramma Nr.4

Konstatēto pārkāpumu īpatsvars pārbaudīto deklarāciju skaitā.

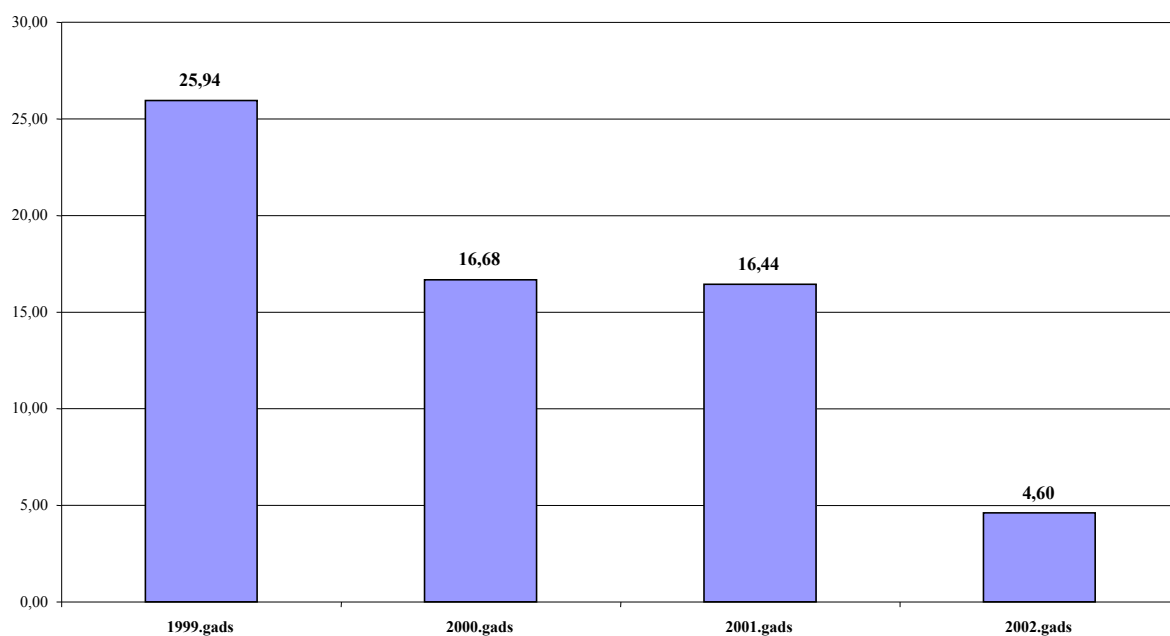

Diagramma Nr.5

Administratīvo pārkāpumu korupcijas novēršanas jomā struktūra
1999.g.- 2003.g. 6 mēn.

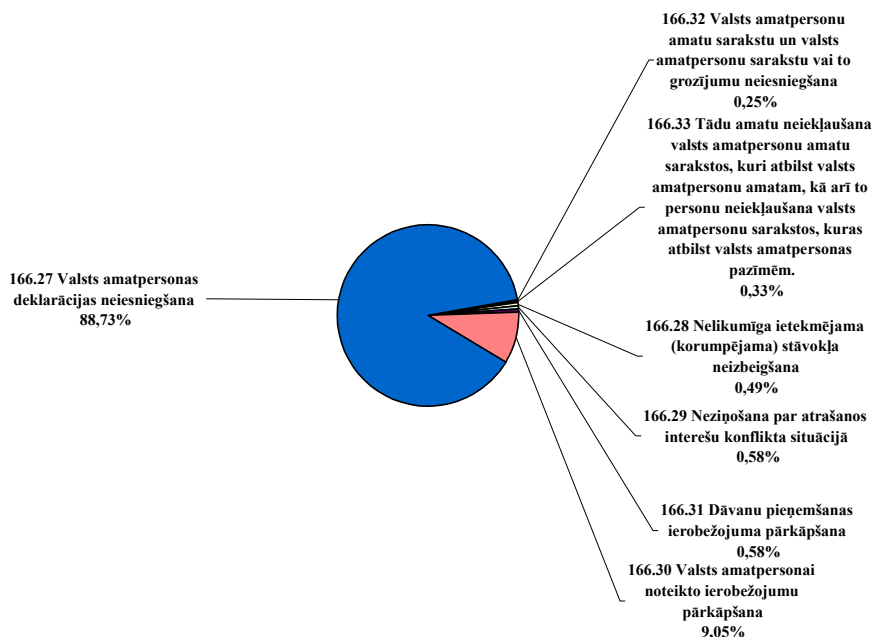

Diagramma Nr.6

LAPK 166.²⁷ pants " Valsts amatpersonas deklarācijas neiesniegšana".

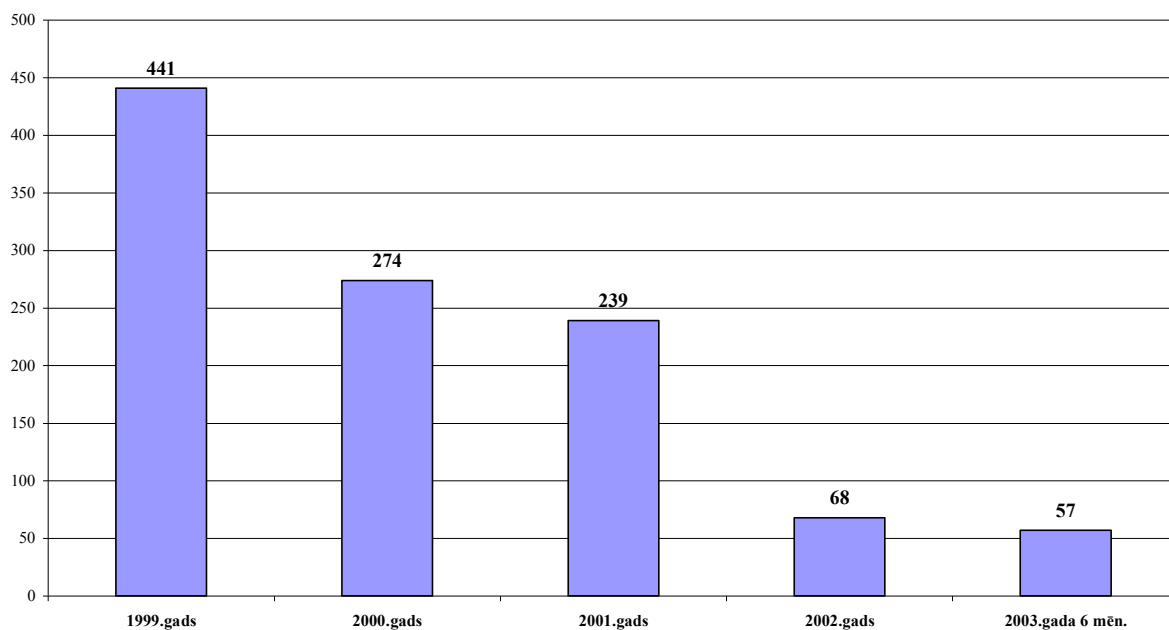

Diagramma Nr.7

**Deklarāciju neiesniegšanas un neprecīzu ziņu sniegšana
laika posmā no 1999.gada līdz 2003.gada jūlijam.**

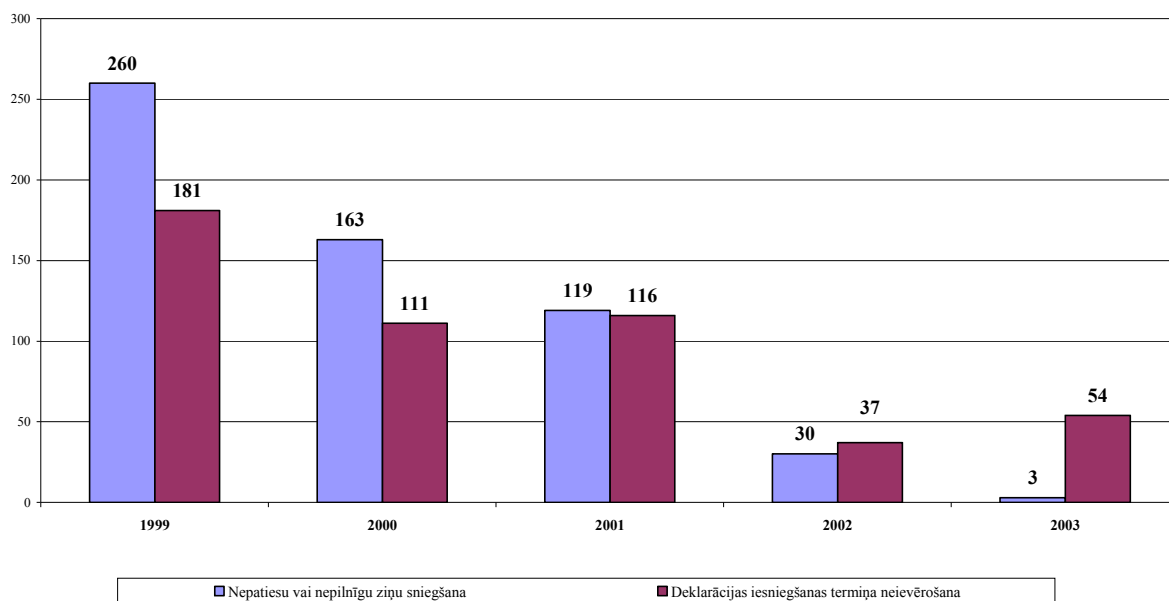

Diagramma Nr.8

1999.g.-2003.g. 6mēn.

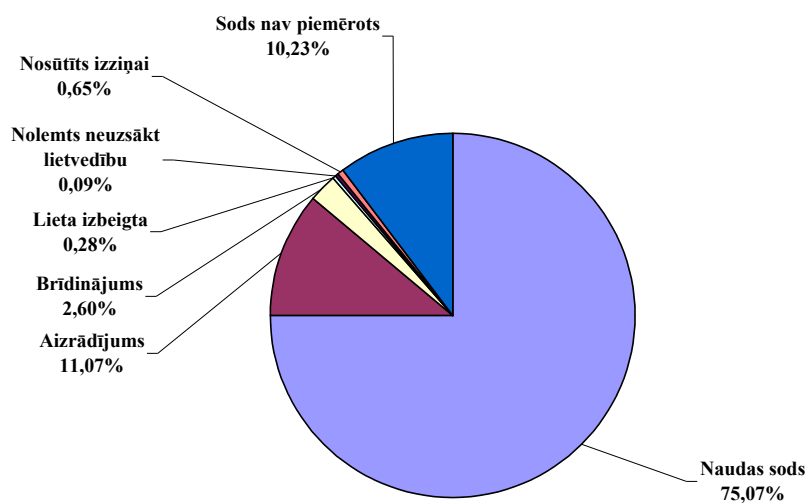

Diagramma Nr.9

LAPK 166.²⁸ pants "Nelikumīga ietekmējama (korumpējama) stāvokļa neizbeigšana"

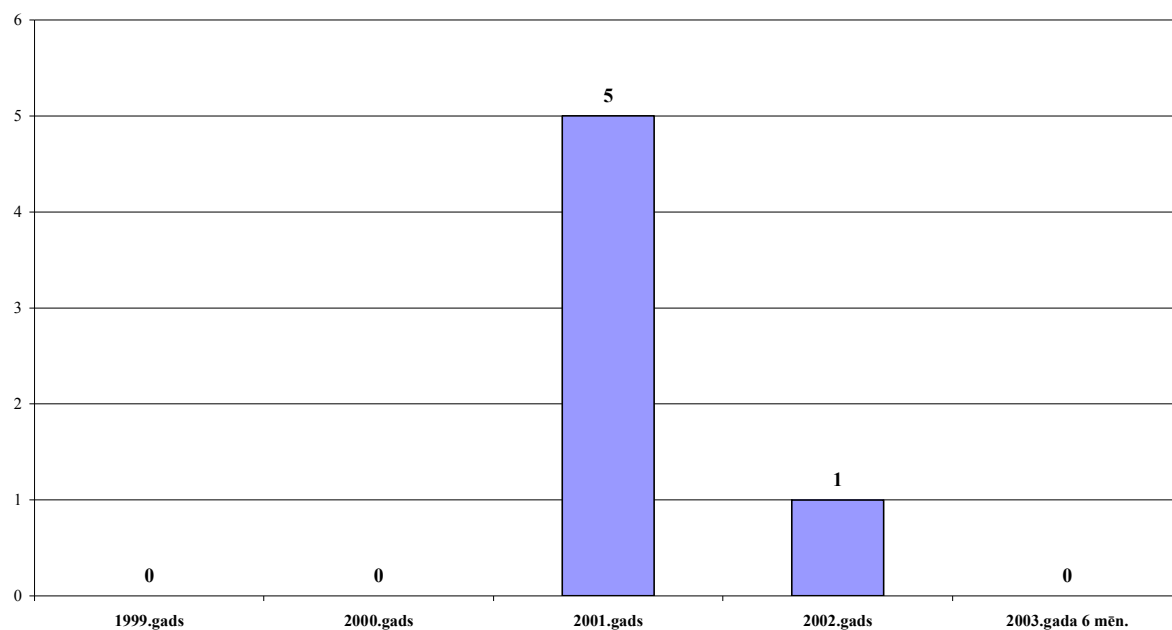

Diagramma Nr.10

LAPK 166.²⁹ pants "Neziņošana par atrašanos interešu konflikta situācijā"

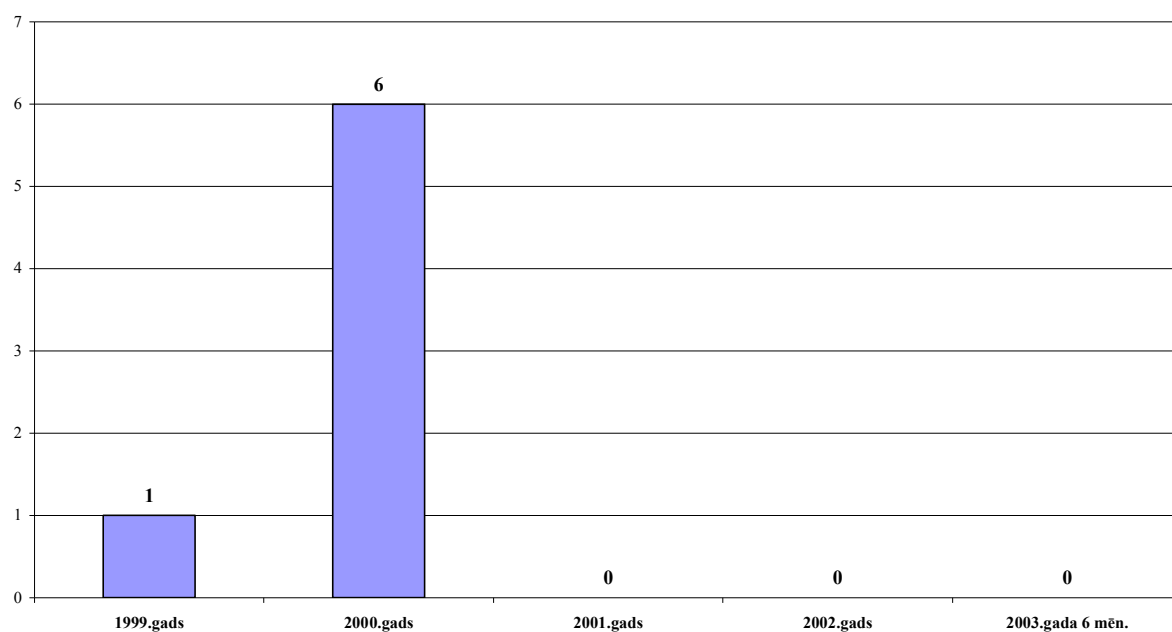

Diagramma Nr.11

LAPK 166.³⁰ pants "Valsts amatpersonai noteikto ierobežojumu pārkāpšana"

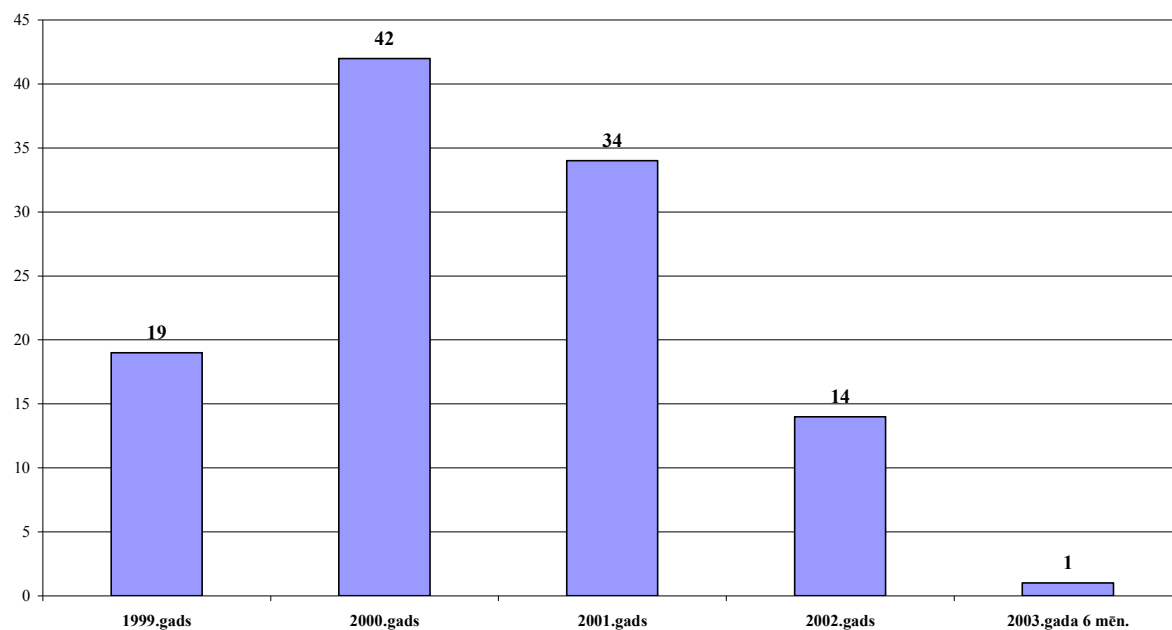

Diagramma Nr.12

LAPK 166.³⁰.pants 1999.g.-2003.g. 6mēn.

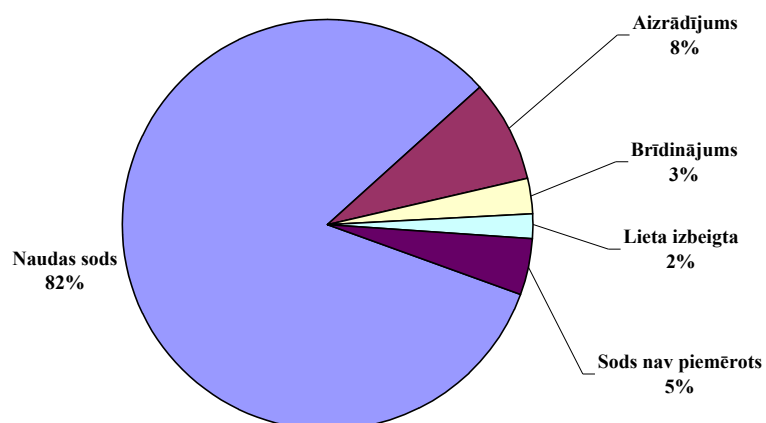

Diagramma Nr.13

LAPK 166.³¹pants "Dāvanu pieņemšanas ierobežojuma pārkāpšana"

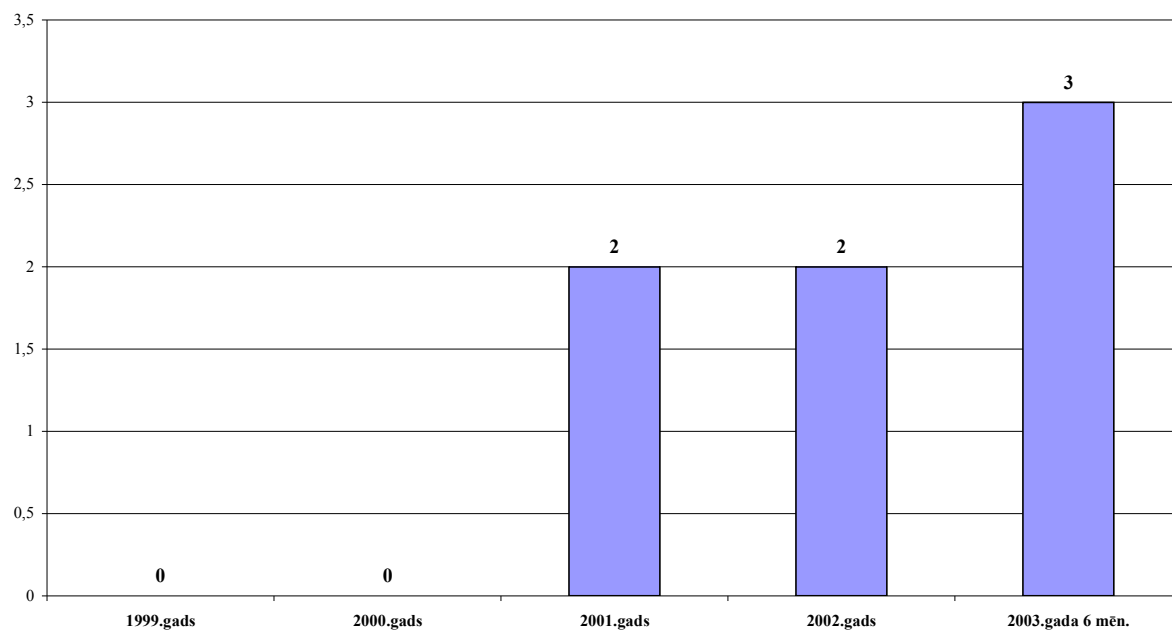

Diagramma Nr.14

LAPK 166.³²pants "Valsts amatpersonu amatu sarakstu un valsts amatpersonu sarakstu vai to grozījumu neiesniegšana"

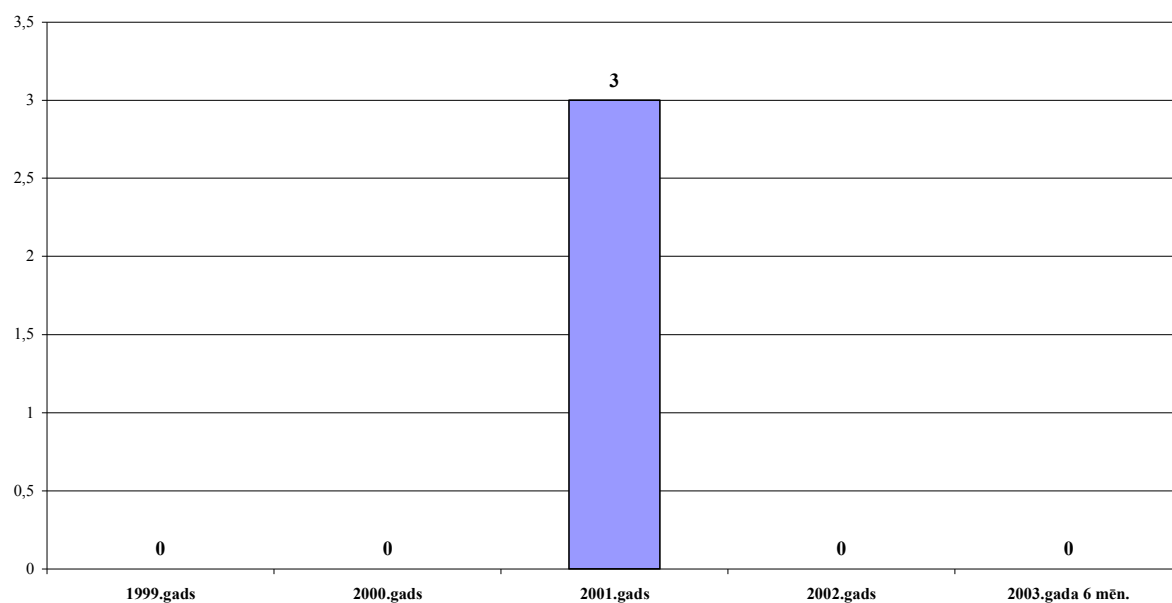

Diagramma Nr.15

LAPK 166.³³ pants "Tādu amatu neiekļaušana valsts amatpersonu amatu sarakstos, kuri atbilst valsts amatpersonu amatam, kā arī to personu neiekļaušana valsts amatpersonu sarakstos, kuras atbilst valsts amatpersonas pazīmēm"

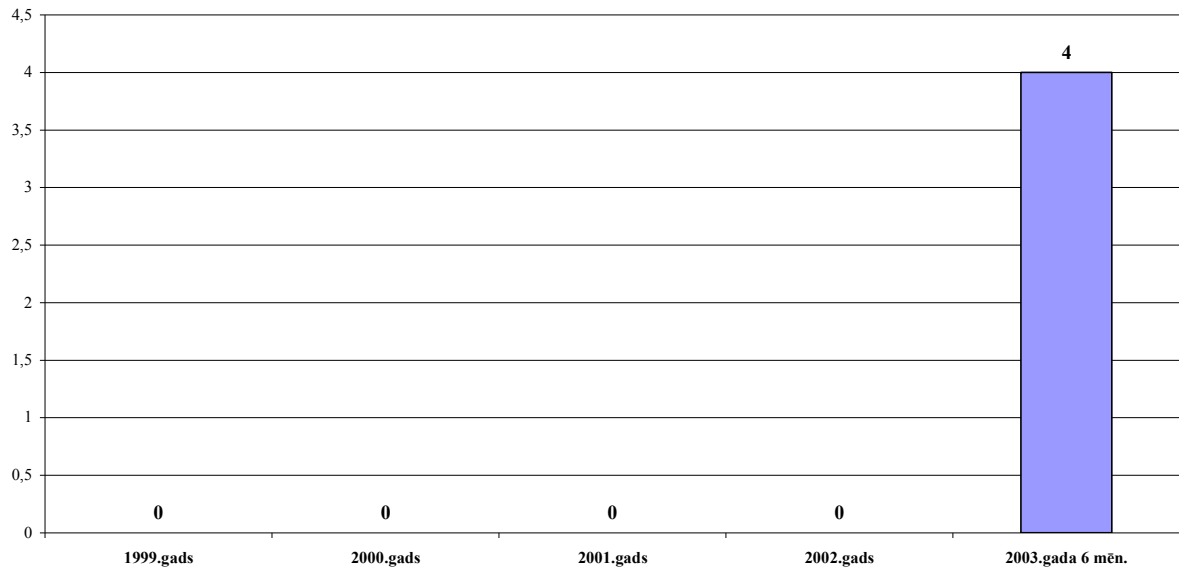

Diagramma Nr.16

Pieņemtie lēmumi administratīvo pārkāpumu lietās
1999.g.-2003.g. jūlijs

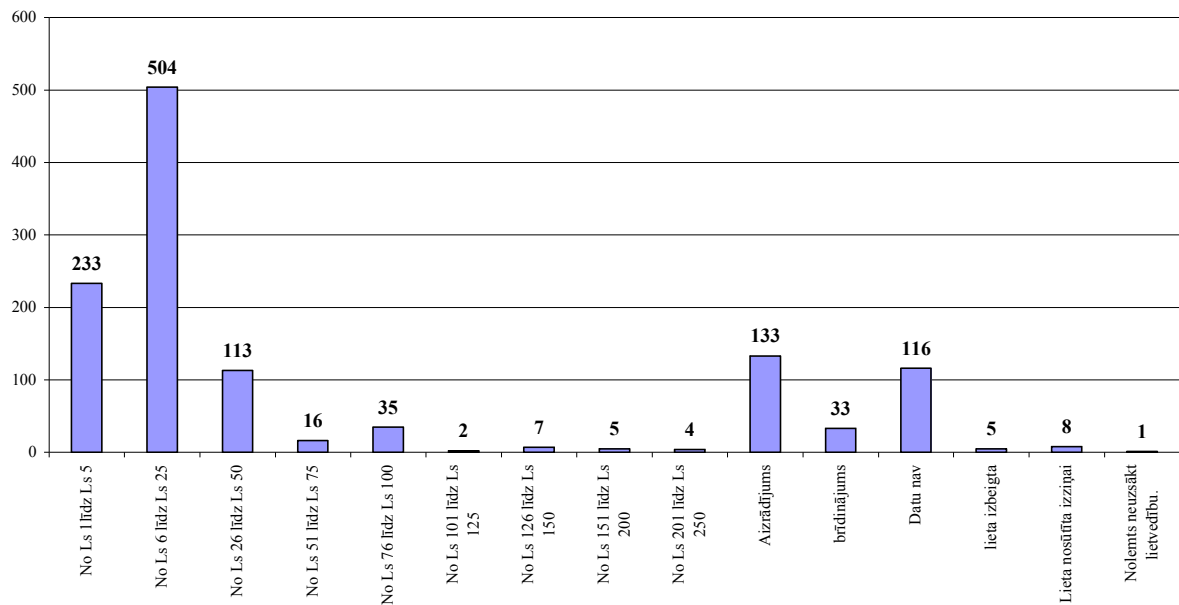

Diagramma Nr.17

Piemēroto aizrādījumu īpatsvars no reģistrētajiem pārkāpumiem

